

Przegląd podręczników_2018-05

1. **Roman Malarz, Mariusz Szubert, Tomasz Rachwał – Planeta Nowa, 223 p., Warszawa, 2017.** Podręcznik przygotowany zgodnie z nową podstawą programową dla klasy 7

Podręcznik składa się z 7 odcinków: *Podstawy geografii, Środowisko przyrodnicze Polski, Ludność i urbanizacja Polski, Rolnictwo i przemysł Polski, Usługi w Polsce, Zanieczyszczenie środowiska przyrodniczego Polski, Relacje między elementami środowiska geograficznego.*

Metodologiczny poziom podręcznika. Ilustracje podręczników uzupełniają tekst: różne mapy, skalę, cartoschemes, wykresy, zdjęcia, tabeli. Ilustracje obejmują około jednej trzeciej objętości podręcznika. Doskonale uzupełniają tekst i sprawiają, że podręcznik jest bardziej atrakcyjny i zrozumiały. Na końcu każdej sekcji przedstawiono krótkie podsumowanie i kilka praktycznych zadań. Po każdym rozdziale podaje się również istotne i ponumerowane wnioski (*Podsumowania*) oraz zadania podsumowujące dla całego odcinka (*Sprawdź się*). Warto wspomnieć o innym pozytywnym aspekcie - każdy temat zaczyna się od ciekawego wstępnego zadania (*Zanim zaczniesz...*). Końców podręcznika zawiera kilka interesujących badań lub działań związanych z projektem. Zadania są bogato ilustrowane, wiele schematów, zdjęć i map. Ta proponowana działalność projektowa ma na celu poznanie swego regionu zamieszkania lub terytorium w pobliżu miejsca urodzenia (*Mala ojczyzna*). Na końcu podręcznika znajduje się wiele różnych statystycznych tablic, tak że dodana dwukierunkowa europejska i polska mapa naturalna.

Moim zdaniem podręcznik jest odpowiednio przygotowany metodycznie. Każdy temat jest uzupełniany ogólnymi informacjami geograficznymi („*Aby lepiej zrozumieć...*“ i t.d.), kluczowe pojęcia są wyróżnione, słownik zawiera wyjaśnienia, wiele różnych poziomów zadań (na przykład z gwiazdą). Bardzo interesujące części podręcznika - „*Oczami podróżnika*“. Te strony reprezentują ciekawe polskie miejsca odpowiednie do podróżowania z rodziną, przyjaciółmi lub klasą.

Podręcznik przygotowany zgodnie z nową podstawą programową. Dlatego pojawił się rozdział wprowadzający - " Podstawy geografii" do zapamiętywania i konsolidacji możliwości geograficznych i umiejętności pracy z mapami.

Informacja o Litwie. Ponieważ podręcznik ma na celu zbadanie natury i gospodarki Polski, prawie nie ma informacji o Litwie. Informacje o Litwie przedstawiono w drugiej części pierwszego rozdziału, przedstawiającej położenie geograficzne Polski. Litwa jest przedstawiona na europejskich i polskich mapach przyrodniczych (strony 22 i 23), Litwa jest wymieniona z innymi polskimi sąsiadami, Litwa jest również przedstawiona na tych mapach - figuruje na europejskiej mapie politycznej (85 stron), naturalnym wzroście liczby ludności w Europie (91 stron), stopie bezrobocia w populacji europejskiej (111) i europejskich usługach telekomunikacyjnych (151 stron). Informacje na mapach są poprawne.

Na stronie 104 przedstawiono schemat składu narodowego Litwy w celu porównania składu narodowego Polski i innych krajów sąsiednich. Pytanie - Jak są lata roku?

2. **Marcin Chrabelski, Magdalena Dudaczyk - Geografia, 212 psl., Gdynia, 2017.** Podręcznik przygotowany zgodnie z nową podstawą programową dla klasy 7.

Podręcznik składa się z 6 odcinków: *Środowisko przyrodnicze, Ludność, Gospodarka, Relacje między elementami środowiska przyrodniczego na przykładzie wybranych obszarów Polski, Własny region, Mala ojczyzna,*

Metodologiczny poziom podręcznika. Ilustracje podręczników uzupełniają tekst: różne mapy, skalę, cartoschemes, wykresy, zdjęcia, tabeli. Ilustracje obejmują około jednej trzeciej objętości podręcznika. Doskonale uzupełniają tekst i sprawiają, że podręcznik jest bardziej atrakcyjny i zrozumiały. Na końcu każdego rozdziału przedstawiono kilka praktycznych zadań (*Sprawdz, czy potrafisz*). Na końcu podręcznika znajduje się słownik – *Indeks*.

Moim zdaniem podręcznik jest odpowiednio przygotowany metodycznie. Najważniejsze pojęcia tematu są wyróżnione innym kolorem. Każdy temat zakańcza się zwięzłymi, ale merytorycznymi wnioskami (*Podsumowani*) i kilkoma zadaniami do tego tematu (*Sprawdz sie*). Niektóre tematy są uzupełniane ważnymi informacjami „*To ważne*“. Warto wspomnieć o innym interesującym temacie w podręczniku - niektóre tematy dostarczają interesujących tematów do dalszych badań (*Jak to zrobić?*). Na przykład - wyliczenie naturalnego przyrostu naturalnego w Polsce, analiza struktury demograficznej mieszkańców rodzinnego miasta i t.d. Tak że znajdują się różne źródła analizy (*Material zrodlowy* i *Polecenia do materialu zrodlowego*).

Informacja o Litwie. Ponieważ podręcznik ma na celu zbadanie natury i gospodarki Polski, prawie nie ma informacji o Litwie. Informacje związane z Litwą przedstawione na dość interesującej mapie na stronie 7 (temat "Położenie geograficzne Lenkiji i jej regionów"). Ta mapa oblicza obszar każdego kraju europejskiego. Litwa jest również przedstawione na mapach na stone 9 i 10 a tak że w innych mapach Polski: polskie rzeki i dorzecza (srtona 53), Europejskie lasy (srtona 61), region Morza Bałtyckiego (srtona 66), wzrost naturalnej Europy w 2015 r. (srtona 87), Europejskie grupy etniczne (srtona 98) i urbanizacji europejskiej (srtona 114). Informacje na mapach są poprawne.

3. **Wojciech Bialek, Grazyna Wnuk – Teraz geografia, 244 psl., Torun.** Podręcznik przygotowany zgodnie z nową podstawą programową dla klasy 7.

Podręcznik składa się z 6 odcinków: *Srodowisko przyrodnicze Polski na tle Europy, Spoleczenstwo Polski na tle Europy, Gospodarka Polski na tle Europy, Relacje miedzy elementami srodowiska geograficznego w Polsce, Wlasny region, Moja „mala ojczyzna“*.

Metodologiczny poziom podręcznika. Ilustracje podręczników uzupełniają tekst: różne mapy, skalę, cartoschemes, wykresy, zdjęcia, tabeli. Ilustracje obejmują około jednej trzeciej objętości podręcznika. Doskonale uzupełniają tekst i sprawiają, że podręcznik jest bardziej atrakcyjny i zrozumiały.

Moim zdaniem podręcznik jest odpowiednio przygotowany metodycznie. Najważniejsze pojęcia tematu są wyróżnione innym kolorem. Każdy temat zakańcza się kilkoma praktycznymi zadaniami (*Potrafisz to wykonac*). Niektóre tematy są uzupełniane ważnymi informacjami lub interesującymi faktami (*Czy wiesz, ze...*).

Warto wspomnieć, że podręcznik zawiera kilka tematycznych map wysokiej jakości, dzięki czemu uczniowie mogą sobie poradzić bez atlasu (np. Europejska mapa polityczna, europejska mapa naturalna itp.).

Informacja o Litwie. Ponieważ podręcznik ma na celu zbadanie natury i gospodarki Polski, prawie nie ma informacji o Litwie. Terytorium Litwy jest przedstawione na stronach 7, 36, 41 i 90. Również na stronie 91 oprócz innych krajów europejskich dostarczane są dane urbanizacyjne Litwy. Informacje są poprawne.

Wnioski:

1. Podsumowując można powiedzieć że podręczniki zachęcają uczniów do myślenia, rozwijają kompetencje zawodowe i kompetencje społeczne. Jednak warto zauważyć, że ostatnie strony mogą być wykorzystywane do odniesienia online podstawowych baz danych statystycznych, gdzie uczniowie mogą znaleźć najnowsze i najbardziej wiarygodne informacje. Ta informacja mogłaby być wykorzystana do porównania wskaźników demograficznych, gospodarczych i społecznych na świecie, pomogłoby rozwinąć zdolności do analizy i interpretacji materiału statystycznego.
2. Recenzowane podręczniki mają dobry poziom teoretyczny i metodologiczny, dobrze i ciekawie zilustrowane mapami, wykresami, diagramami i zdjęciami. Podręczniki zawierają wiele interesujących i odpowiednich przykładów, podsumowujących tematy, zadania teoretyczne i praktyczne. Niektóre tematy są uzupełniane ważnymi informacjami lub interesującymi faktami.
3. W recenzowanych podręcznikach prawie nie ma informacji o Litwie. Litwa znajduje się na europejskich i polskich mapach naturalnych, w innych mapach tematycznych Europy oraz na jednym wykresie i w tabeli. Podane informacje są poprawne.

Doc. Dr. Regina Venckienė
Lietuvos edukologijos universitetas,
Gamtos, matematikos ir technologijų fakultetas,
Geografijos ir turizmo katedra.
El. paštas: regina.venckiene@leu.lt
Tel. (8 5) 279 0621

Prof. nadz. dr. Regina Venckienė
Litewski Uniwersytet Edukacji
Wydział Studiów Naturalnych, Matematycznych i Technologicznych
Wydział Geografii i Turystyki
e-mail: : regina.venckiene@leu.lt
Tel. (8 5) 279 0621